

контролю більш оптимальним може стати синтезований варіант комунікаційних відносин як симбіоз певної незалежності та підлеглості.

Список літератури

1. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2004. – 880 с.
2. Аушев М. Некоторые вопросы повышения эффективности лизинговой деятельности в России // Лизинг-ревю.– 2001. – № 3. – С. 20-24.
3. Горемыкин В.А. Основы технологии лизинговых операций: учебное пособие. – М.: Ось-89. – 2000. – 512 с.
4. Биковченко Л.М. Економічна сутність лізингу // Фінанси України. – 2001. – № 11. – С. 75-77.
5. Сухарева Л. Контроль у діяльності бухгалтера: історія досліджень, стан і перспективи // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 5. – С. 15-19.

Рассмотрены вопросы внутреннего контроля лизинговых операций как основы достоверности данных необходимых для управления лизинговой деятельностью промышленных предприятий. Установлена необходимость системного подхода к решению проблем контроля лизинговых операций в условиях использования релевантной информации. Предложено использование поэтапного контроля лизинговых операций по отдельным сегментам. Рис. 1, лит. Ист. 5.

There have been considered the problems of inner leasing operations control as a basis of data reliability for leasing activity administration of industrial enterprises. The necessity of system approach to solving the problems of leasing operations on the conditions of using relevant information has been determined. The use of phased control of leasing operations according to separate segments have been suggested. Fig.1, ref. 5

УДК 330.341.1

Л.А. Коваль, доц., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Необхідність інновацій та нових методів у вирішенні управлінських задач на підприємстві

Проаналізована низка факторів, що впливають на управлінські інновації. Розглянуті теоретичні та методологічні підходи щодо використання потенціалу організацій та побудови управління системою. Висвітлено питання про необхідність в управлінських інноваціях та методів, що використовуються керівниками підприємств, роль інновацій у вирішенні управлінських задач.

управлінські нововведення, потенціал організації, управлінська діяльність, політична нестабільність, рівень мінливості, економічний протекціонізм, фінансова стійкість, інвестування, інновації

Постановка проблеми. В українській господарській практиці так склалося, що всі нововведення, здійснювані на підприємствах, частіше всього традиційно залишаються в тіні не тільки для самих підприємств, але і при проведенні досліджень із проблем інновацій. У той же час значимість якісного й ефективного управління, ступінь його впливу на результати діяльності будь-якої організації вже ніким не піддаються сумніву. Необхідність розвитку систем управління теж не викликає сумніву. Однак сам інноваційний процес у сфері управління (на відміну від сфери основного виробництва, наприклад) залишається для багатьох досить неясним.

Проблема управління інноваційним процесом на підприємстві в сучасній економічній науці займає значне місце як в теоретичних дослідженнях так і в практичній діяльності підприємства.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Широкий спектр питань пов'язаних з необхідністю в управлінських новаціях, методів що використовуються керівниками підприємства, їх впровадженням та організацією розкривається в наукових працях багатьох вчених, таких як Амоша О., Бажал Ю.М., Лібанова Е.М., Семикіна М.В., Коваль Л.А., Пічкур О., Андрощук Г.

Невирішені частини загальної проблеми. До невирішених частин слід віднести проблеми процесу розвитку в будь-якій організації, який повинний бути керованим. Засобом керованого розвитку є нововведення, тобто цілеспрямовані зміни, нові елементи, свідомо впроваджені у виробничу культуру і структуру організації. Існує величезна безліч змін, що виникають в організації стихійно. Однак з інноваційними процесами, із впровадженням нововведень ми маємо справу тільки там, де проводяться цілеспрямовані зміни, що відповідають обраному напрямку розвитку, зафіксованим результатам, до яких повинні привести зміни, і забезпечуються всі умови, при яких процес перетворень протікає найбільше ефективно.

Тільки 71% опитаних керівників МП вважають, що для рішення управлінських задач необхідні нові методи, причому кожний з них у середньому виділив по дві таких задачі. Можна припустити, що визначена частина керівників, які брали участь в опитуванні, не бачить прямого зв'язку між труднощами у своїй управлінській діяльності і тих методах, що вони використовують у процесі цієї діяльності. У той же час розрив між фіксацією утруднень у діяльності і фіксацією необхідності в нових способах діяльності, що проявився у визначеній частини респондентів, свідчить і про недостатню зацікавленість в усуненні цих утруднень, в удосконалюванні управління [1].

Виклад основного матеріалу. У залежності від основної мети підприємства на найближчий рік є деякі розходження: керівники підприємств, орієнтованих на виживання і стабілізацію, відзначили в середньому по 1,9 задач, у рішенні яких потрібні нові методи, а ті, хто як основну мету поставили розвиток, - 3,3. Це служить непрямым підтвердженням того факту, що орієнтація на розвиток, виражений частиною опитаних керівників, не є для них декларацією, а має під собою визначені установки й обґрунтування. Це прямим чином підтверджує установку частини респондентів на розвиток, оскільки вони демонструють розуміння необхідності удосконалювання методів управління, розуміння зв'язку між ефективністю діяльності підприємства, його розвитком і якістю управління.

Загальні умови, у яких діють наші підприємці, характеризуються досить високим рівнем мінливості, високим рівнем утручання держави при наявності політичної нестабільності і недостатності економічного протекціонізму, несформованістю ринкових механізмів, тобто всім тим, що вимагає орієнтації управління, насамперед, на зовнішнє середовище. Найбільш значима якість управління в нинішніх умовах - це гнучкість, здатність переорієнтуватися на рішення нових задач, використовувати нові, адекватні умовам, форми і методи управління.

У той же час при оцінці основних факторів, що, на думку респондентів, перешкоджають впровадженню управлінських новацій на їхніх підприємствах, підприємці продемонстрували відомі стереотипи відносини до цієї проблеми.

Перше місце з величезним відривом від всіх інших факторів займає відсутність фінансових можливостей у підприємства. На цей фактор указали 208 опитаних керівників, що складає 76% респондентів [8].

Друге місце в групі з трьох факторів:

– неможливість займатися новаціями через високу завантаженість (відзначили 64 керівника чи 24% респондентів). Для керівників підприємств, орієнтованих на виживання, цей фактор не є настільки значимим (17%), як для керівників підприємств, основна мета яких стабілізація (30%) чи розвиток (30%);

– відсутність інформації про ефективні нововведення в сфері управління (відзначили 19%);

– відсутність можливості одержати кваліфіковану допомогу і консультації (відзначили 15%).

Третє місце по ступені впливу займають три фактори:

– недостатня кваліфікація управлінських кадрів, на яку вказали 13% респондентів;

– відсутність необхідності в управлінських новаціях, на якій указали 12% опитаних;

– незначний вплив новацій на результати діяльності підприємства - 10% опитаних [8].

Незначно впливають (четверте місце):

– відсутність ідей - цей фактор відзначили 3% опитаних. Прибутковість підприємства істотно визначає оцінку впливу на впровадження управлінських нововведень такого фактора, як відсутність фінансових можливостей у підприємства:

1) серед керівників збиткових підприємств його виділили 87% опитаних;

2) серед керівників підприємств із невеликим прибутком - 76% опитаних;

3) серед керівників підприємств із середньою прибутковістю - тільки 64% опитаних [4].

Так, вага найбільш істотного фактора - відсутність фінансових можливостей у підприємства - зі збільшенням інвестицій падає. І якщо на його вплив вказали 89% керівників підприємств, що зменшили інвестиції, то для підприємств, що їх збільшили, це число дорівнює 50% [4].

Для підприємств, що зменшили інвестування, на відміну від всіх інших підприємств, на друге місце по важливості вийшов такий фактор, як відсутність можливості одержати кваліфіковану допомогу і консультації 22%.

Саме той факт, що, незалежно від фінансової стійкості підприємства, усі керівники (і прибуткових, і збиткових підприємств) вважають, що управлінським нововведенням заважає недостача фінансів, переконує в зворотному. Традиційний менталітет українських менеджерів такий, що джерела всіх невдач підприємства керівники схильні бачити, насамперед, у зовнішніх обставинах і труднощах, у несприятливих умовах діяльності. Немає розуміння сутності управління як діяльності, спрямованої на максимальне використання потенціалу підприємства саме в даних об'єктивних зовнішніх умовах. Переважна більшість керівників не націлені на аналіз управлінської діяльності і на самоаналіз, на виділення проблем у сфері управління своїм підприємством, на пошук управлінських новацій.

До того ж управлінські новації не віднесеш до розряду витратних. Вони не пов'язані з фінансуванням НІОКР, закупівлею технологій і нового обладнання. Головна причина - це все-таки організаційна культура, що включає і систему цінностей українських керівників.

Недооцінка значимості сфери управління, звичка покладатися на свій досвід і інтуїцію, скептичне відношення до наукових розробок і фахової освіти в цій області, проявилися й в оцінках респондентів ступеня позитивного впливу управлінських нововведень на фінансово-економічні результати діяльності підприємств.

Не очікують поліпшення фінансово-економічного положення своєї фірми від впровадження управлінських новацій 25% всіх опитаних керівників МП.

Не мають позиції по цьому питанню 21% всіх опитаних, а серед керівників підприємств, основна мета яких - виживання, частка тих хто не визначився з відповіддю - 30%.

Найбільше оптимістично у відношенні впливу управлінських нововведень на фінансове положення підприємства набувані керівники промислових підприємств (серед них позитивного ефекту очікують 68% керівників); фірм, що займаються інформаційним обслуговуванням (позитивного ефекту очікують 67% опитаних керівників), а також керівники торгових фірм (67%). Менше чекають від управлінських новацій керівники будівельних фірм (менш половини з них (48%) вважають, що їхнє впровадження приведе до поліпшення фінансового стану їхніх підприємств) [6].

Динаміка інвестицій прямо пропорційно впливає на чекання поліпшення стану фірми в залежності від впровадження управлінських новацій. Так, якщо на підприємствах, що зменшило інвестиції, частка песимістів була максимальною і склала 32%, то на підприємствах, що не змінювали обсяг інвестицій, вона скоротилася до 24%. Для МП, що збільшила інвестиції, частка мінімальна - 7% (значного і середнього поліпшення стану фірми в цій групі керівників очікують 64% респондентів: 21% і 43% відповідно) [6].

Висновки і перспективи подальших розробок. Дослідивши проблему формування і реалізації управлінських інновацій ми можемо зробити наступні висновки і узагальнення:

– Найважливіше значення для досягнення бажаних результатів інноваційного процесу має мотивація його учасників. Як показало дослідження, переважна більшість керівників при здійсненні новацій орієнтовані на власні ідеї, у той час як підлеглі розглядаються ними як джерело ідей у три рази рідше (відповідно, у 76% і в 27% випадків). Використання цього резерву може істотно підвищити ефективність інноваційних процесів на підприємствах.

– Для успішного протікання інноваційного процесу необхідно, щоб виконавці не тільки «хотіли», але і «могли» здійснювати інноваційний процес, тобто мали необхідну кваліфікацію, володіли методами рішення задач на визначених етапах інноваційного процесу, мали досвід і необхідні знання. Спеціальна підготовка кадрів до інноваційної діяльності і нагромадження досвіду такої діяльності - необхідна умова її успішності.

– Обґрунтування та розробка інноваційної стратегії розвитку промислових підприємств передбачає використання нових форм і методів фінансування, реалізації та стимулювання нововведень. Вдосконалення організаційно - економічного забезпечення управління інноваціями на промислових підприємствах в умовах трансформації економіки вимагає нового підходу до трактування категорії «інновація».

– Перехід економіки України до моделі інноваційного розвитку гальмується недостатнім фінансуванням науково - технічної сфери, відсутністю умов для розвитку конкуренції та зростання попиту на нову продукцію, впливом чинників несталого ринкового середовища на результати діяльності підприємств, що вимагає вдосконалення форм і методів організаційно - економічного забезпечення управління інноваціями для зростання темпів модернізації та оновлення виробництва.

Список літератури

1. Андрощук Г. Державна інноваційна політика // Інтелектуальна власність.-2004.-№1.-С.37-40
2. Гришин І.Я. Національна ідея тотальних інновацій та інформаційна технологія клієнт-сервер//Вісник УАДУ.-2005.-№2.-С.205-208

3. Инновационный менеджмент: Справ.пособие / под. ред. П.Н.Завлина, А.К.Казанцева, Л.З.Миндели. - СПб.: Наука, 1997. - С.560.
4. Ионцов М. Инновационная сфера: состояние и перспективы // Экономист.-2004.-№ 10.-С.17-22
5. Комраков Е.М. Создаем инновационное образование // Народное образование.-2003.-№7.-С.30-37
6. Красносова О.М. Проблеми матеріального стимулювання персоналу промислових підприємств// Фінанси України. - 2002. - № 10. - С. 48-52.
7. Кулагин А.С., Леонтьев Л.И. О стимулировании инновационной деятельности // Недвижимость и инвестиции. Правовое регулирование. - 2004г. - № 1(10) http://www.drp.ru/journal/journal_8_7.htm
8. Пічкур О. Особливості інноваційної діяльності на сучасному етапі// Інтелектуальна власність. - 2005. - № 1. - С. 34-39.

Проанализирован ряд факторов, которые влияют на управленческие инновации. Рассмотрены теоретические и методологические подходы относительно использования потенциала организаций и построения управления системой. Рассмотрен вопрос о необходимости в управленческих инновациях и методов, которые используются руководителями предприятий, роль инноваций в решении управленческих задач.

It is analyzed row factor, which influence upon management innovation. They are considered theoretical and methodological approaches for use the potential organization and buildings of system management. Considered question about need in management innovation and methods, which are used leader enterprise, role of innovations in decision of the management problems.

УДК 330.341.1

Л.А. Коваль, доц., канд. екон. наук, С.А. Романчук, доц., канд. тех. наук
Кіровоградський національний технічний університет

Передбачені складові високотехнологічного прориву і формування інноваційної економіки

Розглянуто можливість застосування зарубіжного досвіду в управлінні стратегічним розвитком країни. Проаналізовано стан інноваційного розвитку в Україні. Визначено чинники, які впливають на негативну ситуацію в сфері інноваційного розвитку. Переглянуто систему пріоритетів інноваційної діяльності, запропоновані пропозиції щодо здійснення інноваційного прориву в Україні.

модернізація економіки, конкурентоспроможність, інноваційна діяльність, технічний розвиток, якість продукції, венчурне фінансування, інноваційна інфраструктура, державне регулювання трансферу технологій, інвестиційна привабливість

Постановка проблеми. Розвиток та модернізація економіки України на інноваційній основі передбачає підвищення конкурентоспроможності підприємств, їх адаптацію до нових умов господарювання, зростання темпів модернізації виробництва. Забезпечення високого рівня науково - технічного розвитку країни, поліпшення результатів інноваційної діяльності підприємств вимагають створення передумов для проведення структурних змін в економіці, зростання обсягів фінансування інноваційної сфери, державного регулювання та підтримки інноваційних процесів, використання ефективних форм управління новими розробками, піднесення конкурентоспроможності та якості продукції вітчизняних виробників.

Необхідність удосконалення фінансування та управління науково-технічною сферою підтверджується зниженням результатів інноваційної діяльності підприємств України. Суттєво скоротилися темпи впровадження нових технологій та обладнання. Знизилися обсяги випуску нової продукції, не подолані тенденції погіршення стану